

Başvuru Numarası : 2021/948
Toplantı Tarihi/Sayısı : 3.11.2021/3
Karar Numarası : 2021/273
Başvuran :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın yaşadığı çevrede ayrımcılığa uğradığı iddiası ile gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

II. ÖN İNCELEME

2. Başvuran, 20 yıldır ailesi ile birlikte yaşadığı çevrede etnik, dini, sosyo-kültürel ayrımcılığa uğradığını, söz konusu ayrımcılığın hayatını derinden etkilediğini, Valilik, Kaymakamlık, Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, KOSGEB, Ticari Bankalar, Belediye, Siyasi Parti Temsilcilikleri, İş-Kur ve Avrupa Birliği Temsilciliklerinin, kendisinin talep ve isteklerine yanıt vermediğini; ihalelerin belirli zümrelere verildiğini; dernek ve kooperatif kurmasının önüne geçilerek, topluma hizmet etmesinin engellendiğini iddia ederek gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

4. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesine göre: "(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (2) İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir(...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

5. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun yapılış usulü" başlıklı 35'inci maddesine göre: "(...) (a) Başvurucu gerçek kişi ise (...) 4) Aleyhine başvuru yapılan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, başvuru konusu ve talep, 5) İlgili tarafa başvuru tarihi ve ilgili tarafın cevap tarihi (...) eklenir."

6. Mezkur Yönetmelik'in "Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi" başlıklı 39'uncu maddesi: "(1) Başvurucu, Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia ettiği uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. (2) Talebin reddedilmesi veya otuz gün

içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir." hükmünü haizdir.

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir.

(2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvuru yönünden ayrı ele alınır." hükmünü haizdir.

IV. GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan yada koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin 2'nci fıkrasında Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğunu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilmesi gerektiği düzenlenmektedir. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 35'inci maddesine göre gerçek kişi başvuranların başvurularında başvuru konusu ve talebi ile ilgili tarafa başvuru tarihi ve ilgili tarafın cevap tarihinin bulunması gerekmektedir. Mezkur Yönetmelik'in 39'uncu maddesinde başvuranların Kuruma başvurmadan önce uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep etmesi, talebin reddedilmesi veya 30 gün içinde cevap verilmemesi durumunda Kuruma başvurulması hükme bağlanmıştır. Öte yandan aynı Yönetmelik'in 48'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (e) bendi uyarınca ön inceleme aşamasında Kuruma yapılan başvurunun belirli bir konuyu içerip içermediği bakımından da incelenmesi gerekmektedir.

11. Başvuranın dilekçesi bu çerçevede incelendiğinde, somut başvuru konusunun ve muhatapların bulunmaması nedeniyle başvurunun belirli bir konuyu içermediği; ayrıca ilgili idareye başvuru şartının yerine getirilmediği, dolayısıyla söz konusu dilekçenin inceleme koşullarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

03.11.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-onaylıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi